

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania J. J.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 kwietnia 2024 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 5 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 1087/21,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w sprawie J. J. przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o wysokość emerytury policyjnej, postanowieniem z dnia 5 maja 2023 r. sprawdził z urzędu wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił ją na kwotę 5.792.16 zł (pkt 1) oraz odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że wyrokiem z dnia 10 października 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w sprawie o wysokość świadczenia, na skutek apelacji pozwanego organu emerytalnego zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił odwołanie J. J. od decyzji pozwanego z dnia 25

maja 2017 r. ponownie ustalającej (pomniejszającej) wysokość emerytury począwszy od 1 października 2017 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł ubezpieczony. Skarżący oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 18.910,31 zł. Organ rentowy w piśmie z dnia 25 stycznia 2023 r. wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 5.792,16 zł brutto.

Sąd Apelacyjny z urzędu sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił ją na kwotę 5.792,16 zł. Wartość ta została obliczona przez pomnożenie różnicy pomiędzy kwotą emerytury policyjnej ubezpieczonego ustaloną decyzją z dnia 27 lutego 2017 r. i pobieraną do 30 września 2017 r. (2.551,70 zł) a kwotą emerytury policyjnej ustaloną decyzją z dnia 25 maja 2017 r. (2.069,02 zł) pomnożoną przez 12 miesięcy.

Sąd stwierdził, że ubezpieczony zakwestionował ponowne przeliczenie emerytury policyjnej decyzją z dnia 25 maja 2017 r. (pomniejszenie jej do kwoty 2.069,02 zł) i domagał się wyliczenia tego świadczenia w kwocie, jaka przysługiwała mu do 30 września 2017 r. Do tej daty skarżący pobierał świadczenie w wysokości 2.551,70 zł, ustalonej decyzją waloryzacyjną z dnia 27 lutego 2017 r. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi zatem różnica pomiędzy kwotą świadczeń emerytalnych w wysokości wynikającej z decyzji z dnia 27 lutego 2017 r. i kwotą świadczeń emerytalnych w wysokości wynikającej z decyzji z dnia 25 maja 2017 r., wypłaconych za rok - art. 22 k.p.c.

Wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia przez ubezpieczonego zaprezentowane w skardze kasacyjnej nie znajduje oparcia w art. 22 k.p.c., skoro jako odjemną skarżący przyjął - zamiast kwoty emerytury wypłacanej mu do 30 września 2017 r. - 75% usługi czyli 3.135,29 zł.

Mając na względzie, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa, niż dziesięć tysięcy złotych, Sąd Apelacyjny na mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Ubezpieczony wniósł zażalenie na powyższe postanowienie. Stwierdził w nim, że w skardze jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazano kwotę 18.910,31 zł. Taka wartość przedmiotu zaskarżenia wynika z przyjęcia, że świadczenie należne powodowi, liczone z pominięciem art. 15c (a o takie

przeliczenie powód wnosi) wynosiłoby 75% wysługi, czyli 3.135,29 zł. Od tej sumy należy odjąć emeryturę po obniżce (2.069,02 zł, co oznacza 1.066,27 różnicy za miesiąc. Za rok (x 12) różnica wynosi 18.910,31zł.

Dalej wywiedziono, że „Alternatywnie w.p.z. stanowić może kwota liczona wg wysokości świadczenia z IX 2017 r., z uwzględnieniem waloryzacji i podwyżek za poszczególne lata do 2022 r., a emeryturą po obniżce - również z uwzględnieniem waloryzacji i podwyżek za lata 2018-2022 - skarga kasacyjna została bowiem wniesiona w 2022 r. (...) w.p.z. powinna być liczona z uwzględnieniem przepisów 19-25 k.p.c., ale według stanu na dzień wniesienia skargi kasacyjnej. Za takim wnioskiem przemawia także wykładnia systemowa - dla powoda przede wszystkim znaczenie ma bowiem aktualna różnica w należnych mu świadczeniach, nie zaś różnica liczona wg stanu sprzed sześciu lat. Sprawa dotyczy świadczenia emerytalnego, o charakterze alimentacyjnym, stanowiącego źródło codziennego utrzymania, dlatego też przy obliczaniu w.p.z. na potrzeby wszczęcia odrębnego etapu postępowania sądowego należy uwzględniać wymienione przecież przez powoda w apelacji „przysługujące waloryzacje”. Kwota 12.198,16 zł stanowi różnicę między emeryturą przed obniżką (liczoną wg wysokości świadczenia z IX 2017 r., z uwzględnieniem waloryzacji za poszczególne lata do 2022 r.) a emeryturą po obniżce - również z uwzględnieniem waloryzacji za lata 2018-2022, tj. $3541,89 - 2.548,70 = 993,19$ zł (różnica świadczenia miesięcznie) x 12 miesięcy = 12.795,24 zł.”.

Sąd Najwyższy zażył, co następuje;

W sporach sądowych o wysokość powtarzających się świadczeń z ubezpieczenia społecznego wartość przedmiotu sporu stanowi obliczona za okres jednego roku, stosownie do wskazań zawartych w art. 22 k.p.c., różnica pomiędzy hipotetyczną kwotą renty (emerytury), jaką skarżący otrzymywałby, gdyby jego żądanie ustalenia wysokości świadczenia zostało uwzględnione, a rentą (emeryturą) w kwocie faktycznie pobieranej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 stycznia 1997 r., II UK 40/96, OSNAPiUS 1997 nr 16, poz. 301; z 18 października 2000 r., II UZ 123/00, OSNAPiUS 2002 nr 15, poz. 370; z 21 lipca 2003 r., II UZ 45/03,

OSNP 2004 nr 11, poz. 200; z 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54 i z 2 października 2009 r., II UZ 30/09, LEX nr 583822).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 18 października 2012 r., III UZP 3/12 (OSNP 2013 nr 9-10, poz. 112), w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, której przedmiotem jest zmiana wysokości świadczenia powtarzającego się, wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 zdanie pierwsze i drugie k.p.c.) ustala się na podstawie art. 22 k.p.c. w odniesieniu do świadczeń przyszłych, a w odniesieniu do świadczeń zaległych - na podstawie art. 19 § 1 k.p.c.

Jak wynika z decyzji organu rentowego z dnia 1 lutego 2017 r. emerytura ubezpieczonego wynosiła 60,04% podstawy wymiaru, a nie, jak twierdzi w zażaleniu, 75% podstawy wymiaru. Wysokość tej emerytury w przywołanej decyzji określono na kwotę 2.540,52 zł – od 1 marca 2017 r. Po zwaloryzowaniu jej decyzją z dnia 27 lutego 2017 r. osiągnęła wysokość 2.551,70 zł. W związku z powyższym nie ma żadnego uzasadnienia wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia z uwzględnieniem podstawy wymiaru emerytury 75%.

Nie jest także uprawniona koncepcja ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia według wartości (różnicy) na dzień wniesienia skargi kasacyjnej, a nie na dzień wydania zaskarżonej decyzji. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831). Jeżeli decyzja organu rentowego dotyczy wysokości (przeliczenia) świadczenia „na bieżąco” (czyli na przyszłość), wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia określa się z uwzględnieniem art. 22 k.p.c., zgodnie z którym w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się, wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok. Wartość ta w przypadku spraw o przeliczenie wysokości emerytury nie rośnie w czasie w związku z trwaniem postępowania sądowego, ponieważ zaskarżona do sądu ubezpieczeń społecznych decyzja organu rentowego dotyczy stanu rzeczy (stanu prawnego i faktycznego) na datę jej wydania, nie obejmuje zatem kolejnych lat trwania postępowania sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego 30 czerwca 2021 r., I UZ 5/21; LEX nr 3372679).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak sentencji.

[SOP]

[ms]